

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 22.11.2017- 200
Karar Tarihi ve No. : 22.11.2017-5257
Dosya No :21.00/717

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

Diyarbakır İli, Merkez, Kentsel Sit Alanı dışında kalan, Yenişehir İlçesi, Köşkler Mahallesi'nde bulunan, mülkiyeti Gülşeni Ali Halife Vakfı ile Şeyhmus KASAL'a ait, tapunun 96 ada 4 parselinde kayıtlı, tescilli "Han" yapısının tescil kaydında yapılacak düzeltmelere ilişkin; Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 07.07.2010 tarih ve 3293 sayılı kararı ile Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 15.11.2017 tarih ve 3952 sayılı raporu okundu. Ekleri ile konuya ilişkin bilgi belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Diyarbakır İli, Merkez, Kentsel Sit Alanı dışında kalan, Yenişehir İlçesi, Köşkler Mahallesi'nde bulunan, mülkiyeti Gülşeni Ali Halife Vakfı ile Şeyhmus KASAL'a ait, tapunun 96 ada 4 parselinde kayıtlı olan ve Koruma Bölge Kurulu'nun 07.07.2010 tarih ve 3293 sayılı kararı ile "Han" yapısı olarak tescillenen taşınmazın "Değirmen" yapısı olduğu anlaşıldığından, tescil kaydının ve tescil fişinin "Tarihi Çeltik Değirmeni" olarak düzeltilmesine;

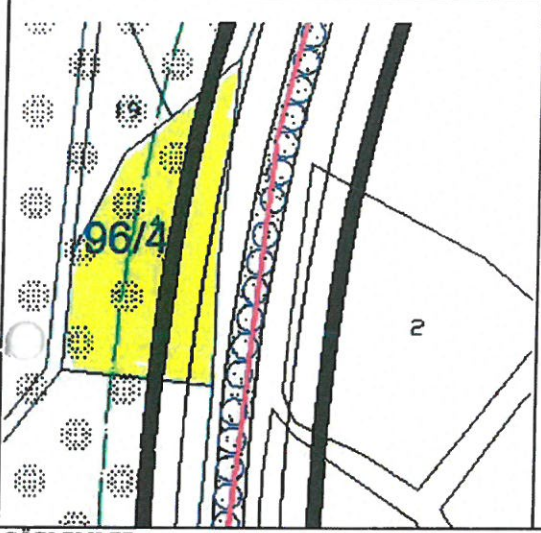
-Koruma Bölge Kurulu'nun 07.07.2010 tarih ve 3293 sayılı kararında "1. Grup Yapı" olarak belirtilen koruma grubunun devamına;

-Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 gün ve 664 sayılı ilke kararı gereği, 96 ada 4 nolu parselde komşu olan veya aralarından yol geçse dahi bu parselde cephe veren parsellerin, Tarihi Çeltik Değirmeninin koruma alanı olarak belirlenmesinin uygun olduğuna karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)		ENVANTER NO:		
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT HARİTA NO:		
İLİ: DİYARBAKIR	İLÇESİ: YENİŞEHİR	MAHALLE/MEVKİ: Köşkler Mahallesi	KORUMA DERECESİ	ANITSAL	1 2 3
SOKAK ve KAPI NO:	KAD. : PAFTA: ADA: 96 PARSEL: 4		ÇEVRESEL	1 2 3	
ADI : TARİHİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:		
ÇELTİK	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:		
DEĞİRMENİ					

GENEL TANIM: Genel olarak kuzey-güney yönde dikdörtgen planlı olan ve oldukça geniş bir alana yayılan yapı, içte doğu-batı yönde uzanan yuvarlak kemerli beş (5) sahından oluşmaktadır.

KORUNMUŞLUK DURUMU: orta	TAŞIYICI YAPI: iyi	CEPHE DURUMU: orta	ÖRTÜ DURUMU: orta	İÇ YAPI DURUMU: orta	BEZEME DURUMU: -	RUTUBET DURUMU: -
--------------------------	--------------------	--------------------	-------------------	----------------------	------------------	-------------------

GÖZLEMLER:

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Gülşeni Ali Halife Vakfı, Mehmet KASAL, Şeymus KASAL, Fatma SAYLIK ve Azize ERGİN

BAKIMINDAN SORUMLU OLAN: Sahibi

YAPILAN ONARIMLAR: Özgün haliyle toprak kaplı olan dam betona dönüştürülmüş.

AYRINTILI TANITIM: Yapının doğu cephesindeki yuvarlak kemerli giriş kapısı doğudaki bahçeye açılmaktadır. Genel olarak kuzey-güney yönde dikdörtgen planlı olan ve oldukça geniş bir alana yayılan yapı, içte doğu-batı yönde uzanan yuvarlak kemerli beş (5) sahından oluşmaktadır. Sahınlar arasında geçişler oldukça geniş ve yüksek tutulmuş yuvarlak kemerli üçer kemerle sağlanmaktadır. Genel olarak geleneksel malzeme olan bazalt taştan inşa edilmiş olan yapının üst örtüsünün özgün haliyle, ahşap kirişlemeye sahip düz damlı olduğu mevcut izlerden anlaşılmaktadır. Tavanı oldukça yüksek tutulmuş olan yapının cephe duvarlarında yer verilen az sayıda zgal formulu pencere açıklıkları dışında duvarlar genel olarak sağır tutulduğundan, yapının içi aydınlık değildir. Yapının zemini bazalt taş döşemelidir. Giriş kapısının hemen kuzeyinde doğu duvarında bir ocak ve bu ocağın iki yanında dikdörtgen formulu birer nişe yer verilmiştir. Giriş kapısının karşısında bulunan batı duvarının zeminle birleştiği yerde dikdörtgen formulu niş şeklinde küçük bir açıklığa yer verilmiştir. Geçmişte batı duvarının gerisinde bulunan kaynaktan gelen suyun bu açıklıktan yapıya ulaştırıldığı anlaşılmıştır. Civarda bulunanlardan alınan bilgiye göre bu yapının eskiden çeltik değirmeni olarak kullanıldığı ve civarda Şemsiler Çeltik Değirmeni olarak bilindiği ifade edilmiştir. Yapının bulunduğu yerle ilgili olarak da bazı kaynaklarda bu mevkinin Şemsiler Mevkii olarak geçtiği ve halk arasında "Haramsu" olarak tabir edilen bir su kaynağının buradan geçtiği, bu su kaynağından beslenen birkaç değirmenin bu mevkide yer aldığı bilgilerine ulaşılmaktadır. Nitekim Haramsu olarak bilinen ve günümüzde kurumuş olan bu kaynak söz konusu yapının hemen yanından geçmektedir. Yine yapının giriş kapısının hemen kuzeydoğusundaki bahçe içerisinde değirmene ait olabilecek bir su kulesi kalıntısı da bulunmaktadır.

TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
	KANALİZASYON:	
	SU:	
	ELEKTRİK:	

ÖZGÜN KULLANIMI: ÇELTİK DEĞİRMENİ

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kullanılmamakta

ÖNERİLEN KULLANIMI:

HAZIRLAYANLAR:

Ahmet DEMİR-Arkeolog

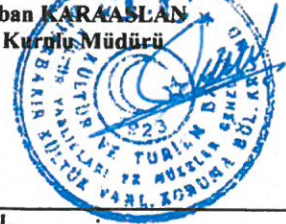
Yılmaz AKKUZU-Mimar

15.11.2017

KONTROL EDEN:

Mehriban KARAAŞLAN

Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ :

1-
2-
3-
4-

EKLER :	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFIYE	

TESCİL KARAR NO :
KARAR TARİHİ :

REVİZYON:

T.C.
Diyarbakir Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
22.11.2017...tarih ve 5257

Sayıli Karar Eki dir.

